

A falvak kormányzása, trendek, esélyek

Pálné Kovács Ilona

IX. Falukonferencia, Pécs, 2021. szeptember 22-24.

Kormányzás és fejlődés

- Természetesen van összefüggés, már hivatalos evidenciák is vannak (kohéziós jelentések, EQI)
- Milyen kormányzás „jó” a fejlődés szempontjából?
 - Centralizált (támogatás) vs. decentralizált (önkormányzat)
 - Felülről (állam) vs. alulról (közösség)vezérelt?
 - Demokratikus (részvétel)- szakracionális (menedzsment)?
 - Is-is?

A falvak kormányzása speciális dimenziói

- Kis méret- rosszabb hatékonyság
- Nagyobb távolság- rosszabb hozzáférés
- Kooperáció-kényszer vagy lehetőség
- Centrum/periféria -függőség

Egyik sem hátrány vagy előny önmagában, változás lehetséges, a sikeresség nem véletlen és nem örök

Az örökség

Magamat idézem a rendszerváltás előtti vidékfejlesztésről:

Találkozott-e

- a racionalizálás a demokratizmussal
- az integráció az autonómiával
- a körzetesített szolgáltatások a hozzáféréssel
- a hatékonyság a méltányossággal? (Társadalmi Szemle, 1989)

A rendszerváltás után

Újabb saját idézet (Társadalmi Szemle, 1997)

- politikai rehabilitáció vs. gazdasági összeomlás
- a szegénység, alulfinanszírozottság vs. közösségi infrastrukturális fejlesztési boom
- versenyképesség vs. pozitív diszkrimináció
- alkalmatlan kormányzási szerkezet
- új integrációra és megyére lenne szükség

Alkalmatlan kormányzási szerkezet?

	Önálló hivatalt működtető települések	Körjegyzőségek	Körjegyzőséghe z csatlakozott települések	Összesen
1990	782	638	2188	2970
1991	1562	529	1535	3097
2010	1202	768	1973	3175
2013	545	749	1883	3177
2019	545	738	1895	3178

Elvetélt kísérletek

- + 1990-a helyi autonómia mindent megold
- + 1996-2004- kistérség alulról
- + 2004-2011 –kistérség felülről+Leader
- + 2011-kényszertársulás lehetősége, 2000 fő alatti önkormányzati hivatalok felszámolása, járás
- + Drasztikus funkció/hatalomvesztés
- + Kárpótlásul magyar falu program
- + Hol vannak a kapacitások?

Falvak a hatalom periferiáján

- + A történelmi revans lelkesedése elmúlt
- + A városok és a falvak (intézményes) együttműködése továbbra sincs napirenden
- + Az egymással szövetkezést már nem preferálják
- + Marginalizálódó önkormányzati politika (verseny hiánya, demokrácia deficit)

Esélyek

- + Erősebb önkormányzati érdekérvényesítés KÖZÖSEN
 - + Erősebb, élő helyi szövetkezők- „leadership”
 - + Kapacitás (tudás) bővítés (kisebb térségi léptékben a városi centrummal együttműködve)
 - + Nem félni a meggyétől
- A kormányzás nem old meg mindent, a gazdasági, tulajdonosi, társadalmi kontextus fontos(abb)

Egy somogy megyei kistalu előjárója (1989)

+ „Amíg az országban napszámosokra s nem gazdákra van szükség, amíg a falu népe nem azonosulhat a határában megtermelt javakkal, s nem tudja összekötni faluja boldogulásával munkájának eredményét, addig idegen marad számára minden hatalom, s nem áll mégoly magasztos célok szolgálatába sem”

Csatári Bálintra emlékezve

- + Az Alföld esélyeiről azt írta:
 - + „Mintha a régióink jövője múlt időben íródna”
- + A kormányzás jövőjét biztos, hogy nem szabad múlt időben írni, megújulásra van szükség.
- + Köszönöm a figyelmet!